

לשכת מנכ"ל

בס"ד

1 ביולי 2020
ט' תמוז תש"פ

לכבוד
ח"כ מירב כהן
השרה לשוויון חברתי
במייל

שלום רב,

נודה להתערבותך

**הנדון: בקשה להתערבות המפקח על הבנקים בעניין שיווק הלוואות בסניפי רשתות שיווק
למניעת השפעה בלתי הוגנת על הצרכן ולניצול מצוקתו הכלכלית**

הנני מתכבד לפנות אליך בעניין שבנדון בשם המועצה הישראלית לצרכנות, ארגון הצרכנים היציג הפועל על פי חוק המועצה הישראלית לצרכנות תשס"ח-2008, כדלהלן:

1. לאור הפרסומים על שיתוף פעולה עסקי בין רשת שופרסל וחברת כ.א.ל לקידום שיווק הלוואות, ועל כוונת שופרסל להתקין עמדות לשיווק הלוואות חוץ בנקאיות, בהן ישבו נציגי שופרסל וימכרו הלוואות ללקוחות, באישור בנק ישראל, המועצה לצרכנות מביעה את התנגדותה הנמרצת.
2. מהלך המתייחס להלוואות כאל עוד מוצר מדף שניתן לרכישה יחד עם רכישת עוף וחלה לשבת, ללא בדיקה מתאימה מצד נותן ההלוואה של נתוני הלקוח מבחינת הסיכון ויכולתו לעמוד בהתחייבותו כפי שנדרש בתחום ההלוואות הבנקאיות הוא מסוכן.
3. בשל משבר נגיף הקורונה נקלעו צרכנים רבים לקשיי תזרים ונזילות. נוכח המצב, הסיוע לאותם משקי בית לצלוח את המשבר, חייב להיעשות ברגישות כלפי לקוחות אשר נקלעו לקשיים- הן בכל הקשור ללקוחות שנמצאים בהליכי גביית חובות ערב המשבר ומצבם הוחמר בעקבותיו, והן ללקוחות אחרים שמצאו עצמם מחוסרי עבודה ופרנסה.
4. לעמדת המועצה, במצב שבו רוב הצרכנים במצב של מצוקה כלכלית קשה, שיווק הלוואות על ידי רשת קמעונאית לצרכנים שלא נכנסו לסניף כדי להתקשר בהסכם הלוואה ולא ביצעו סקר שוק, מגביר את הסיכון כי הצרכן יקבל החלטה פזיזה ו/או כי יפעל תחת לחץ, מכאן החשש להליך שיווק בלתי הוגן באופן שיש בו שלילה של חופש ההתקשרות של הצרכן או פגיעה מהותית בחופש ההתקשרות שלו.

לשכת מנכ"ל

5. מיותר לציין שנטילת הלוואה הנה צעד משמעותי, בעל השלכות הרות גורל על הצרכן, ויש להתייחס אל נטילת הלוואה בכובד הראש הראוי, הן מצד הצרכן והן מצד משווק הלוואות, על מנת לאפשר לצרכן להבין את ההשלכות של נטילת הלוואות, והמחיר שישלם עליה, במיוחד בתקופה זו של אבטלה, היעדר ביטחון תעסוקתי ועליית מחירים.
6. אין צורך להכביר מילים על מנת להבהיר כי החלטות שנקחות בהיסח דעת יכולות להיות הרות אסון. גם כאשר הצורך בהלוואה הוא מהותי, מומלץ לאפשר לצרכן לשקול היטב האם יש סיבה ממשית לקחת את הלוואה, וכן, מי הוא הגוף אשר ממנו יש להלוות.
7. בנוסף, לפי הפרסומים שופרסל תגבה ריבית בסדר גודל של 8% בשנה בהתאם לנהוג בהלוואות צרכניות אחרות הנמכרות בשוק האשראי החוץ בנקאי. נדמה שלרוב הצרכנים, נעדרי ההבנה הפיננסית, אין ביכולתם לבצע את התחשיב על מנת להבין מהו הסכום הסופי אותו יאלצו להשיב למלווה בגין אותה הלוואת בזק.
8. **בעבר התקבלו במועצה תלונות רבות נגד רשתות שיווק אשר שווקו כרטיסי מועדון שהם כרטיסי אשראי, בהן נמסר כי הצרכנים הצטרפו למועדון מבלי להיות מודעים כלל שהסכם ההצטרפות מהווה הסכם להזמנת כרטיס אשראי בו תנאים מיוחדים ללא גילוי נאות.**
9. לאור כל האמור, ועל רקע המשבר הכלכלי היוצא דופן שפוגע בציבור גדול של צרכנים, אנו פונים אליך על מנת שתבחן מחדש את האישור שניתן לשיווק הלוואות על ידי רשתות השיווק, וזאת על מנת למנוע שיווק הלוואות והחתמה על הלוואות במקומות שאינם מותאמים לבחינה מדוקדקת של החלטה פיננסית, וכן ביצוע פעולות פיננסיות אלו על ידי משווקים שאינם מוסמכים ואין ביכולתם להעניק לצרכן את ההגנות והמידע לו הוא כה זקוק בעת קבלת החלטה שכזו.

בכבוד רב,

עופר מרום, מנכ"ל (בפועל)

המועצה הישראלית לצרכנות